

בבית המשפט העליון**דנג"ץ 181/23**

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המבקש: ד"ר משה וינברג

נגד

המשיבים: 1. בית הדין הרבני הגדול בירושלים
 2. הקדש קרן המנוח יצחק גבריאלוביץ' ז"ל
 3. ארי גלמונד

בקשה לקיים דיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט העליון [בבג"ץ 6136/21](#) מיום 21.12.2022 שניתנה על ידי כבוד השופטים ד' ברק-ארז, ג' כנפי-שטייניץ וח' כבוב

בשם המבקש: עו"ד ארתור-אריאל פלדשטיין

החלטה

זוהי בקשה לקיים דיון נוסף בפסק דינו של בית משפט זה (השופטים ד' ברק-ארז, ג' כנפי-שטייניץ וח' כבוב) [בבג"ץ 6136/21](#) מיום 21.12.2022 (להלן: פסק הדין), בו נדחתה עתירת המבקש נגד פסק דינו של המשיב 1, בית הדין הרבני הגדול, מיום 9.5.2021.

1. ההליך דנן הוא חוליה נוספת בשרשרת של הליכים שניהל המבקש בעניינו של המשיב 2, הקדש קרן המנוח יצחק גבריאלוביץ' ז"ל (להלן: המנוח) לחלוקת פרסים לתלמידי ישיבות המצטיינים בלימודיהם (להלן: ההקדש). ההקדש, אשר בבסיסו נכס המצוי ברחוב מאז"ה 69 בתל אביב, נוצר על ידי יורשי המנוח, וביניהם אמו של המבקש. תחילה מונו להקדש חמישה נאמנים, ובשטר ההקדש צוין כי ככל שיתעורר צורך במינוי נאמנים חדשים, זהותם תיקבע על דעת רוב הנאמנים, ולחלופין על-ידי בית הדין הרבני.

2. במרוצת השנים ניהל אביו של המבקש שורה של הליכים משפטיים במטרה להתמנות כאחד מנאמני ההקדש. במסגרת זו, נכרתו בין אבי המבקש לנאמני ההקדש שני הסכמי פשרה: ביום 26.8.1984 נכרת הסכם פשרה, בו הוסכם על הגדלת מספר נאמני ההקדש לשבעה ועל צירופו של האב כנאמן, אשר "כוחו יהיה ככוח שני נאמנים". בהמשך, ביום 13.2.1996 נחתם הסכם פשרה נוסף, בו נקבע כי מספר הנאמנים יעמוד על תשעה וכי כוחו של האב "יהיה ככוח שלושה נאמנים". בהסכמי הפשרה צוין כי מינוי הנאמנים ייעשה על-ידי בית הדין הרבני, והם קיבלו תוקף של פסק דין על ידי בית משפט זה (ע"א 240/81 ו-ע"א 3262/94, בהתאמה).

3. בשנת 2002 פנו נאמני ההקדש לבית הדין הרבני האזורי בתל אביב-יפו (להלן: בית הדין האזורי), בבקשה לבטל את הסכמי הפשרה בטענה "שנעשו מתוך טעות והטעיה ומקח טעות". בתום מסכת ארוכה של התדיינות משפטית, ביום 10.12.2019 הורה בית הדין האזורי על ביטול הסכמי הפשרה. בית הדין האזורי קבע כי האחריות וסמכות הניהול והפיקוח על ההקדש, כמו גם הסמכות למנות את נאמני ההקדש, מסורה באופן בלעדי לבית הדין הרבני. עוד נפסק, כי כעולה מהתנהלותו הדיונית לאורך השנים, המבקש, אשר ביקש לבוא בנעלי אביו כנאמן, מעולם לא הכיר בסמכותו של בית הדין הרבני לדון בענייני ההקדש, ולפיכך אין מקום למנותו כנאמן להקדש מטעם בית הדין הרבני. לצד זאת, קיבל בית הדין האזורי את טענת המבקש לפיה יש לבחון מחדש את ניהולו הכלכלי של ההקדש, והורה על שורת צעדים אופרטיביים לייעול ניהול נכסי ההקדש.

4. ערעור שהגיש המבקש על פסק הדין לבית הדין הרבני הגדול נדחה ביום 9.5.2021. בפסק הדין נקבע כי הסמכות למנות את נאמני ההקדש מסורה לבית הדין הרבני בלבד, וכי דינם של הסכמי הפשרה להתבטל. עוד נקבע כי למבקש אין כל מעמד בהקדש וכי התנהלותו מלמדת על הימצאותו בניגוד עניינים ביחס לניהולו. בסופו של דבר, נפסק כי אין לשנות מהוראותיו האופרטיביות של בית הדין האזורי, אשר עולות בקנה אחד עם טובת ההקדש.

5. על רקע האמור, ביום 9.9.2021 הגיש המבקש את העתירה נושא הבקשה דנן, ובה ביקש להורות על ביטול פסק דינו של בית הדין הרבני הגדול. בעתירתו, העלה המבקש טענות רבות כנגד פסיקותיהם של בתי הדין הרבניים, אשר לשיטתו, ניתנו בחוסר סמכות ועומדות בניגוד לכללי הצדק הטבעי. בפרט, נטען כי במסגרת הדיון בעניין תוקפם של הסכמי הפשרה, בית הדין הרבני האזורי ובית הדין הרבני הגדול לא

דנגצ 181/23 *** ד"ר משה וינברג נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, הקדש קרן המנוח יצחק...
 החילו את כללי הדין האזרחי על פי המחויב בדין ובפסיקה; וכי הכרעתם אינה
 מתיישבת עם אישורם של הסכמי הפשרה בבית משפט זה.

6. ביום 21.12.2022 נדחתה עתירת המבקש (השופטת ברק-ארז, בהסכמת השופטים כנפי-שטייניץ וכבוב). נקבע כי בית משפט זה אינו יושב כערכאת ערעור על הכרעות בתי הדין הרבניים וכי התערבותו מוגבלת אך למקרים חריגים, אשר המקרה דנן אינו נמנה עמם. בהקשר זה צוין, כי עסקינן בניהולו של הקדש דתי שנוצר בפני בית דין רבני לפני כניסתו לתוקף של [חוק הנאמנות, התשל"ט-1979](#), וכי בהתאם לפסיקתו של בית משפט זה, הסמכות הייחודית לדון בנושאים הנוגעים "ליצירתו או להנהלתו הפנימית" מסורה לבית הדין הרבני, מכוח סימן 53(3) [לדבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922](#) עד 1947. לפיכך, נקבע כי אין עילה חוקית להתערב באופן ניהולו של ההקדש ובפיקוח עליו על-ידי בית הדין הרבני. עוד נקבע, כי כעולה מקביעותיהם העובדתיות של בתי הדין הרבניים, המבקש לא קיים את חלקו בהסכמי הפשרה, במובן זה שלא פעל לטובת ההקדש: בנסיבות אלה, נקבע כי אין צורך להידרש לכלל השאלות שעשויות היו להתעורר בשל כך שהסכמי הפשרה אושרו בבית משפט זה, ולא במערכת בתי הדין הרבניים. בשולי הדברים, ציין בית המשפט כי לעמדתו, אין מקום בשלב זה להטיל ספק בתוקפן השיפוטי של החלטות בית משפט זה באשר להסכמי הפשרה, ולו מטעמי סופיות הדיון. עם זאת, הובהר כי עמדה זו, אף אם שונה במידה מסוימת מהגישה העולה מפסק דינו של בית הדין הרבני הגדול, אין בה כדי להועיל למבקש לנוכח התנהלותו האמורה. לפיכך, העתירה נדחתה, ולנוכח הימשכות ההליכים שלא לצורך, חויב המבקש בהוצאות ההקדש בסך של 15,000 ש"ח.

7. מכאן הבקשה שלפניי, שבה טוען המבקש כי אי-התערבות בית המשפט בפסק דינו של בית הדין הרבני הגדול עומדת בסתירה להלכות קודמות של בית משפט זה. בעיקרו של דבר, טוען המבקש כי אף אם לא נקבעה הלכה מפורשת, תוצאת פסק הדין אינה עולה בקנה אחד עם הדין הקיים, וזאת הן בנוגע לחובת בתי הדין הרבניים להחיל את הדין האזרחי בעניינים אזרחיים שנדונים בפניהם; הן בנוגע לאמות המידה לביטול הסכם פשרה שקיבל תוקף של פסק דין; והן בנוגע לעילות ההתערבות של בית משפט זה בהחלטות בתי הדין הרבניים. לשיטת המבקש, תוצאת פסק הדין מעוררת קושי ובעלת חשיבות ציבורית ומצדיקה לקיים בו דיון נוסף.

8. דין הבקשה להידחות. תנאי סף לקיומו של דיון נוסף הוא שבפסק הדין נושא הבקשה נקבעה הלכה, וכבר נפסק בהקשר זה כי על ההלכה להיות מפורשת ולגלות עצמה על פניו (סעיף 30(ב) [לחוק בתי המשפט \[נוסח משולב\]](#), התשמ"ד-1984; וראו

דנגצ 181/23 *** ד"ר משה וינברג נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, הקדש קרן המנוח יצחק...
 למשל: [דנג"ץ 7984/19](#) רטלר נ' השר לשירותי דת, פסקה 5 (30.12.2019); [דנג"ץ 5590/21](#) פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים בירושלים, פסקה 6 (19.10.2021). תנאי זה אינו מתקיים בענייננו.

9. עיון בפסק הדין מעלה בבירור כי לא נקבעה בו כל הלכה. בית המשפט דחה את עתירתו של המבקש לאחר שנמצא כי פסק דינו של בית הדין הרבני הגדול אינו מקים עילת התערבות על פי אמות המידה שהותוו בפסיקתו של בית משפט זה לאורך השנים (ראו מיני רבים: [בג"ץ 8712/22](#) פלוני נ' הנהלת בתי הדין הרבניים, פסקה 5 (26.12.2022); [בג"ץ 8024/18](#) פלוני נ' בית הדין הרבני, פסקה 5 (26.11.2018)). בכך אין משום הלכה חדשה המהווה, כאמור, תנאי יסודי לקיומו של דיון נוסף. טענות המבקש, רובן ככולן, נוגעות למשגים שנפלו, לשיטתו, באופן יישומן של ההלכות הנוהגות בפסק הדין. אלו הן טענות "ערעוריות" מובהקות, אשר הליך הדיון הנוסף אינו האכסניה המתאימה לדון בהן ([דנג"ץ 4539/21](#) דהרי נ' המוסד לביטוח לאומי, פסקה 4 (28.7.2021)).

10. אשר על כן, הבקשה נדחית. משלא נתבקשה תגובה, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ד בשבט התשפ"ג (15.2.2023)

א' חיות

ה נ ש י א ה